

Előfizetési árak:

Egy évre	12 frt
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "
— Egyenlő részletenként 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Pletta Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
ahová az előfizetések és a lap
munkáltságára vonatkozó felsó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
ahová a lap szemléi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak és
azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

A király zágrábi látogatása után.

Nagybecskerek, október 17.

(—s) Szegben, helyesebben és tapintatosabban nem lehetett volna elrendezni a magyar király legmagasabb látogatásának részletkérdéseit a horvát fővárosban, mint ahogyan történt. A fogadtatások, tisztelgések és ünnepségek minden legcsekélyebb fázisában szigorú következetességgel érvényre volt emelve az a közjogi viszony, mely Magyarország és a társországok között az 1868-iki XXX. törvénccikkkel véglegesen rendeztetett. Ennek érdeme kétségkívül báró Bánffy Dezső miniszterelnököt és gróf Khuen-Héderváry Károly bánt illeti meg első sorban. Valamint-hogy az egész királyi látogatás feltétlenül az ő kezdeményezésükre vezetendő vissza.

A királyi látogatásnak politikai fontossága előrelátható volt s az ebbeli várakozások komoly jelentőségű beigazolást nyertek. Szükséges volt, hogy az az államjogi viszony, melyet az 1868-iki kiegyezés megteremtő Magyarországot és Horvátországot között létesítettek, a legfelsőbb alkotmányos tényező, a korona részéről komoly és hathatós méltánylásban részesüljön, mert horvát részen bizony sokat vétettek e viszony ellen. S ez annál viszásabb és annál sajnálatosabb körülmény volt, mert viszont magyar részről mindenkor tiszteletben tartatott a Horvátországnak biztosított autonóm jogkör. A lefolyt negyedszázad alatt sohasem volt arra eset, hogy a mi részünkről a horvát önkormányzat rovására bárminő terjeszkedési kísérlet tétetett volna.

S hogy ez a közjogi viszony és Magyarország szigorúan törvényes felelőssége minő eredményekre vezetett, azt Horvátország nemzeti, kulturális és gazdasági általános föllendülése fényesen bizonyítja.

nyitja s azt ő felsége most közvetlen tapasztalásból örömmel és atyai jóindulattal konstataálta, amivel egyuttal a legkegyelmesebb méltatásban részesítette Magyarországnak törvénytisztelét és lojalitását a társországokkal szemben.

A nemzeti jogoknak azt az összegét, amelyet a közjogi kiegyezés Horvátországnak biztosít, a lefolyt negyedszázad tapasztalatai elégségeseknek mutatták arra, hogy a horvát nemzet Szent István birodalmak keretében a szabad fejlődés garanciáit megtalálja. Horvátország autonómiaja teljesen megfelel a horvát nemzet érdekeinek s anyagi és szellemi erőinek. Igaz, hogy ez az autonomia nem tartalmazza a külön államiság attribútumait, de ez éppenséggel nem szolgál hátrányára, hanem csak előnyösebb fejlődésének. Sőt éppen a külön államiság, amely állapot határozottan meghaladja Horvátország anyagi és szellemi erőit, éppen az esztelen kockázat lenne Horvátországra nézve.

Szerencsére a horvát nemzet tulnyomó józan többsége már rájött ennek őszinte fölismerésére s a királynak mostani látogatása alkalmával mondott szavai, melyek simplicite magukban foglalták a túlzó nemzeti aspirációk elítélését, bizonyára jelentékeny mértékben elő fogják mozdítani ennek a józan és hazafias felfogásnak a terjedését. Azok az izetlen tüntetések, melyeket éretlen fiúcsok rögtönöztek, nem bir semmiféle komoly jelentőséggel, ezektől a józan horvát közvélemény bizonyára megbotránkozással fordul el.

A józan gondolkodású horvát intelligencia bizonyára belátja, hogy a mikor a magyar királyt oly kormány veszi körül, melynek tanácsára és előterjesztésére ő felsége a horvát nemzeti színház megnyitító ünnepélyére ellátogat és annak szá-

mára udvartartása javadalmazásából 10000 frtnyi bőkezű évi állandó segélyt juttat, akkor semmi ok sincs a horvát nemzeti érdekeket féltetni.

Diplomáciai demarche. A konstantinápolyi angol nagykövet vezetése mellett a török fővárosban képviselt államok képviselői a magas portánál oly lépést tettek, amely, mint a „Pester Correspondenz“ írja, alkalmas arra, hogy tökéletes rendszerváltozást idézzon elő. Az örmény kegyetlenségek Konstantinápolyban és az e mozgalom elnyomása végett tett rögtönös intézkedések, valamint az Arany szarvnál lakó keresztények biztosítása képezték e diplomáciai akció tárgyát, melynek sikere már a gondolat első felmerülésekor biztosított volt. Abdul Hamid a székvárosában történt forradalmi üzemeknek már az első hírére biztos lehetett, hogy a hatalmak nem lehetnek csendes tanúi e vérontásoknak és nem is várta be a diplomáciai beavatkozást, hanem megtette mindama intézkedéseket, a melyek a helyzetre való tekintettel sürgősen szükségesek és elengedhetlenek voltak. Az osztrák magyar diplomácia mintegy vezérszerepet vitt az ügyben s az ő működésének kell köszönni a gyors elintéztet, a rögtön rendszerváltoztatást. Ha ennek dacára a diplomáciai lépés nem az osztrák-magyar nagykövet vezetése alatt lett fogantatva véve, úgy ez csupán oly előkészítés, a melyről azt hittük, hogy tartozunk vele az angol nagykövetnek; másrészt abban is volt a legfőbb indító ok, hogy az akciónak mindenesetre alig észrevehető éle volt Oroszország ellen, hogy Oroszországnak a török birodalom fővárosában kifejlesztett diplomáciai működését hathatósan ellensúlyozni szándékoztak és ebben az osztrák magyar diplomácia nem vállalkozhatott oszontatív vezérszerepre, amely alkalmas lett volna, ha csak pillanatnyilag is, megzavarni barátságos viszonyunkat a szomszédállamhoz. A konstantinápolyi nagy diplomáciai sikert bizonyítéknak kell tekinteni a mellett, hogy a miniszteri palotában a bécsi Ballplatzon erélyes és erős kéz vezeti a monarchia diplomáciai ügyeit.

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

A betyár.

Irta: Tornay Barna.

Tudta, hogy kihez jön, csak azt nem tudta milyen, a kihez jött.

Gothard Sándor régi pajtása volt, hallott valamit róla, mikor egy csodaszép 17 éves leányt elvett; akkor Sándor ügyész volt, annak három éve, most Sándor már ügyész, az asszony 20 éves, következetesen csodaszép asszony.

Természetesen is kíváncsi lett volna, mint új jelenségre, de erről az asszonyról már annyit beszélt, hogy meg kellett ismerkednie, hogy szavazhasson, tündér-e vagy istennő?

Mert csak ez a két kérdés volt felvetve.

Vidám mosolylyal jött eléjük egy sugár, szőke asszony; fehér ruhában, csak a dereka volt átköve széles fekete bársonyszalaggal s nagy szőke haján egy pillangó alakú fekete, ragyogó tü. Nem tudta kit hoz elé az ura, de a legkönynyedebb eleganciával nyújtotta vendége elé keskeny, finom kezét.

Csakugyan angyal volt; hosszú szempillája alól, mintegy félve ragyogott elő egy mérhetlen mélységű barna szempár.

Az ura karjába csimpszkedve, úgy csicsergett, mint egy kis madár. Már hallotta a Csejthey Laci nevét; édesen mosolygott, az urára nézett, a ki végtelen gyöngédséggel viszonozta azt.

Tüntetőleg enyelgett az urával, ki tulboldogan kísérte ki a fekete kávé után vendégét s mintegy önmagának mondva, kérdezte, ugy-e helyes, ugy-e aranyos egy asszony?

Csejthey Laci pedig, a mind könnyedén futott le a lépcsőn, már tudta, hogy a szavazati urnába az ő czéduláján se nem tündér, se nem istennő lesz írva, hanem az, hogy „ördög.”

Az asszony háttal állt az ablaknak, a függöny csipkájával játszott; a lemenő nap visszanezett, vöröstre festette a világot. Bevilágította a sugár fehér alakot, szőke haját vöröstre festve.

Közvetlen előtte, úgy hogy egy lépést sem tehetett volna előre, kényelmes zsölyében ült a férfi, hatalmas, barna ember. Haja hanyagul omlott fehér domboru homlokára, mely alól villogó szempár ragyogott fel az asszonyra. Fekete bajusza alól piros ajka közül, szinte vakítóan látszott ki a fogsor, apró, hegyes fogakkal; mosolygott, hallgatta, a mit az asszony beszélt, de úgy látszott, az az ajk nem csak csókolni, harapni is tud.

Az asszony beszélt, nem nézett a férfire; sietve beszélt, idegesen játszott a függöny csipkájával, hol maga elé huzta, ha olyat mondott, hogy nem akarta látni a férfit, majd felre tolt, mikor égő tekintettel nézett le rá, s lágy hangon kérdezte, „ugy-e igazam volt?” A férfi csak nézte, nem szólt semmit, csak a szeme volt ragyogóbb s fehér fogai látszottak hegyesebbnek.

Az asszony közelebb ment hozzá, könnyedén a vállára tette keskeny fehér kezét, egy kisére előre hajlott a mint folytatta:

„Mert, lássa, ugy beszétek magától, mint a ki még soha sem szeretett, de a hány asszonynyal beszélt, az mind bolondult érte. En ezt már tudtam s mikor Sándor elhozta magát hozzánk, el voltam tökélyre, hogy én nem leszek olyan asszony mint a többi s nem bolondulok.

Maga a régi methódusa szerint kezdett velem beszélni, „hallja csak Hella!” Csak egyszer

néztem rá s megmaradt a „nagyaságos asszonyom” titulus.

Es maga szelidült, láttam, hogy miként beszél velem, s hogyan a többi asszonynyal s akkor feldobogott a szívem a győzelem biztos reményében, mert akartam, hogy belém szeressen!

Elhallgatott, a függöny egyik sarkát maga elé huzta, de azért érezte a férfi forró, izzó, tekintetét. Már akkor a férfi fogta azt a kis keskeny kezét; az asszony csak annyit érzett abból a szoritásból, abból a tekintetből, hogy „imádlak” s a mögött a márvány homlok mögött egy démon kielégített vágyával gondolta a férfi, hogy én győztem; tudtam, hogy mikor a ferjed karjába kapaszkodtal, oltalmat kerestél, hogy mikor a szigorú erkölcsbíró adtal, már kezdél bolondulni, mikor elmondtad, hogy az uradat imádoz, már bolondultál s most már meg vagy bolondulva, mikor azt mondd, hogy te győztél, neked van igazad.

Hány örült képei magat királynak; hány ember védekezik az éhes farkas ellen s egy macska megfojtja.

Fogta a kicsi kezét, mely remegett, forró volt, gyöngy mozdulatot tett a szabadulásra, de megbénult. Már akkor ott állt egészen mellette a férfi; vállig ért neki, a mint átfogta a karcsu derekát.

A férfi egészen magához vont, merően, csaknem hipnotikusan nézett rá, amint az a szép szőke fej oda hajlott széles, erős vállára. A boldogság kéje s a győzelem diadalérzete remegtetete meg sugár alakját, amint a hosszú szempilláktól beárnyékol, csodásan szép szemait felvetette a férfire.

Piciny ajkai alig mozdultak, mikor halcan, úgy hogy csak a babonás szemű Csejthey Laci hallhatta meg, kérdezte: „Ugy-e szerot?”

HIREK.

Tájékoztató.

Október 28. nagybecsk. tanító-főkegyel. őszi gyűlése.
November 11. A t. h. é. v. rk. közgyűlése.
November 17. A nagybecsk. szőnyeggyár közgyűlése.

A gőzfűrdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert házában van.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Desseffy Sándor csanádgyházmezei római kath. püspöknek ama nagylelkű hazafias áldozatkészségéért, melylyel lelei birtokán még egy második új tantermet építtetett és ehhez az új iskolához saját költségén tanítót alkalmazott, köszönetét nyilvánította.

— **A főgymnasium köréből.** Dr. Platz Bonifác szeged tankerületi főigazgató tegnap Nagybecskerekéről Nagyikindára utazott az ottani főgymnasium látogatására.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerekeli anyakönyvi hivatalban újabban a következő házassági hirdetéseket függesztették ki: Csérny Kuhn Márton helybeli róm. kath. kefékötő és Lampe Zsuzsanna róm. kath. varrónő Nagybecskereken. Luffy Mihály róm. kath. bérkocsis és Bernhard Anna róm. kath. Nagybecskereken. — Halász János róm. kath. földműves Torontál Erzsébetlaktól és Kovács Anna róm. kath. Felső-Muzs járó. — Heinrich Miksa izr. bankigazgató és Engel Laura izr. Nagybecskereken. — Kantan János róm. kath. hentes Módos és Morán Katalin róm. kath. Nagybecskerekéről. — Bartha Ödön róm. kath. okleveles jegyző Orosziámosról és Balog Mária róm. kath. Nagybecskerekéről. — Kalinovic Dragolyub g. keleti posta és távirtdai kiadó Dobriczáról és Hartl Lujza róm. kath. postai gyakornok Aracsról.

— **Közigazgatási bejárás.** A nagyikindai—pécskai helyi érdeku vasutvonatra nevezetű hó 14-én tartották meg a közigazgatási bejárást. Az érdekeltség a városhaza nagytermében gyűlekezett. Résztvettek: Nagyikinda város, Nakófalva, Kunszölös és Nagy Komlós kiküldöttjei. Nagyikinda városát dr. Bogdán Zsivkó, Dr. Kikindai Győző és Augustin Miklós képviselték. A községeket Grób Béla és Bielek Antal főszolgabírák és az illető községek jegyzői képviselték. A miniszterium részéről, aki egyuttal a bizottság elnöke is volt, jelen volt Péterffy Lajos miniszteri titkár. A bizottságnak bemutaták a terveket és miután az engedélyes, báró Nikolic Fedor megbízottjai kijelentették, hogy az érdekeltek által megjelölt helyen és számban a kívánt átjárókat el fogják

A férfi lehajtotta szép fejét, fekete hullámos haja egybe vegyült a szőke froufrouval, s egy hosszú csókkal felelt a kérdésre.

Az asszony félig lecsukta szemeit; csak azt érezte, hogy édes a csók s ő szereti Csejthey Laczit.

A férfi pedig érezte, hogy ez is csak csók, ez is csak asszony s legfeljebb három héttel több időbe került, hogy arra a kérdésre ezt a feleletet adja.

Aztán leült a nagy zsölyébe; a szőke asszony a térdeire ült s ismét beszélt.

— Igaza van Hella, hogy vad voltam s most szelid vagyok, hogy maga végig nézett rajtam, s én nem szólítottam sohaig Helliának.

Vad voltam, mert ismerni akartam magát s megszéledíttem, mert kiismertem.

Mar második találkozásunknál tudtam, hogy nem elég, ha én vadász kabatban s sáros czimában teszem tönkre a szalónja rózsaszín szőnyeget s nem elég, ha a kedveért egy négyest huszonöt perc alatt hajtok be Horvatiból. Lettem hat frakkos gavallér, a ki még reggelihez is császár-kabátban ül, nem tettem tönkre egy lovat sem, de hűségesen forgattam a Chopin valzerek kottáit, mikor maga ezt akarta. De azért az első perctől tudtam, hogy azt akarja, hogy én magába szeressem s maga kikacagjon.

Az asszony a férfi ajkához szorította szőke fejét, nem akarta, hogy tovább beszéljen, de ez folytatja. Ha úgy akarja, nevezze ezt diadálnak, én nem bánom, de lássa Hella, ez az, hogy betyár a betyárt megismeri...

Pár hét múlva Gotthard ügyész áthelyeztette magát a fővárosba; a felesége nem bírta megszokni a vidéki életet.

készíteni, a községek képviselői a terv ellen semmi kifogást nem emelnek. Megemlítjük azonban, hogy ezen tárgyalás a vasuti vonalhoz szükséges terület beszerzésével még semmiféle összeköttetésben nincs. A terület megszerzése, esetleg kisajátítása, csak a jövőben kerül napirendre. A tárgyalás végezetével Péterffy miniszteri titkár tiszteletére a „Nemzetiben“ a bizottság tagjai társas ebédet rendeztek, melyen az összes érdekeltek résztvettek.

— **Országos rabbigyűlés.** (Fővárosi levelezőnkől.) A tegnapi befejező gyűlésről, melyet szintén a nyilvánosság teljes kizárásával tartottak meg, a következőket jelenthetjük: Az ülés egyetlen tárgya az országos rabbiszövetkezet ülése volt.

Határozatba ment, hogy a jelen kongresszus előkészítő bizottsága a szövetkezet tervezetét, alapszabályait készítse el. A forma kedvéért megalakítottak mondták ki már most a szövetkezetet, sőt két alapszabálypontot el is fogadtak.

A czim lesz: Magyar rabbik országos szövetkezte. A másik pont a czélt határozza meg, mely felöleli a gyűlést, segélyegyesület és árvaalap alakítását és azt, hogy a rabbik ezentúl mint egy erkölcsi testület léphessenek fel bármely politikai kérdésben. A szövetkezet székhelye mindenestre Budapesten lesz.

A „grand rabin“-szerű állás létesítéséről szó sem lehet ez idő szerint.

Végül kimondotta kongresszus, hogy 1896. évi júliusban újra ülésezni fog és akkorra kéri a bizottság előterjesztését a szövetkezet dolgában.

Kimondottak azt is, hogy elvárják a rabbiságtól a hitélet minél erősebbé tételét, különösen most van szükség lelkes munkára e téren, és remélik, hogy a hitközségek és egyesek vállaltva támogatni fogják e munkájukban a rabbikat.

Ezután Kohn Sámuel dr., budapesti főrabbi megköszönte a kongresszusi tagoknak fáradságtalan működésüket. A kongresszust társas ebéd fejezte be. — Itt megjegyezzük végül, hogy a tisztikar megválasztásánál dr. Klein Mór nagybecskerekeli rabbit választották meg alelnöknek.

— **Ösmagyar emlékek a millenniumon.** Az ezredéves kiállítás fatulajának egyik részén lesz az a rendkívül érdekes csoportozat, a mely a magyarság legősibb foglalkozását, a pásztorélet mutatja be. A kiállítás rendezését Herman Ottó képviselő, a régi pásztor és halászlélet legalaposabb ismerője vállalta el, a ki három kisebb-szerű épület emelését hozta javaslatba. E három kis épület eljele a „Cseregy“, mely Kecskemét város, Bugaczi és Monostor pusztáján le, a Kis-Kunszágon át Szeged alsó tájékaig látható. Ez a magyar nomádelet utolsó maradványa. Az egész épületrészke tíz négyzetméter teret foglal el és a kiállításra nem deszkából készítik, hanem vessző fonásból, mint az ősi vándor magyarok. A második kis kunyhószerű épület a Vasaló. Ez a Hortobágyon a pásztorok népedépménye és körülbelül 12 négyzetméter helyet fog el. Az építésnél nem drótot fognak használni s nád összefonásához, hanem guzsvesszőt. A harmadik fajta építkezés az Ecceg pusztá, Kontyos pásztor kunyhója, a mely kerek formájú, körülbelül 3 méter átmérőjű és nádból készül.

— **Színházi bérlet.** Nagy plakátok hirdetik az öröm színében, hogy az őszi szezonra, melyet tudvalevőleg Deák Péter társulatának előadásai fognak betölteni, immár bérelni lehet. A bérlet gyűjtésére, melyet a szini szövetkezet többi városaiban is társadalmi uton eszközölnék, a nagybecskerekeli szinügyi bizottság Loga Sziárd városi alkapitányt kérte fel, ki ezen épen nem könnyű feladatra annál szívesebben vállalkozott, mivel Deák Péter egy előadás tiszta jövedelmét az Oiga-egyletnek szánta, mely utóbbinak Loga a titkára. Ez uton is nyelmeztetjük tehát a bérelni szándékozókat, hogy a bérlet tárgyában Loga alkapitányhoz forduljanak.

— **Hazajáró lélek.** 1893. év július havában a Krassó Szőreny vármegyei Czervova oláh községben meghalt az öreg Francz Ravéka, a ki boszorkány hírében állott. Hozzá tartozói elcsiratták s hatalmas halotti tort csaptak, melyen pataként folyt a pálinka. De a halotti tor nem tudta kiengesztelni az elhunytat, mert a vén banyának lelke, az egész község tanúsága szerint a temetés napja óta hazajárt. Megrontotta a tehenét, leverte a falról az edényeket, szóval nagyon rakoncátlanokodott. Mikor már 3 hónapon

keresztül tartott volna ez a lélekjárás, a közel rokonok haditanácsot tartottak s elhatározták, hogy majd elbánnak a kísérettel. Kimentek hát hajnali harangszóra a temetőbe, ott kiásták a holttestet, melyet talpra állítottak, aztán pedig petroleummal leöntötték az elhunyt porhüvelyét, melyet annak rendje módja szerint elégették, hogy a léleknek ne legyen e siralomvölgyében szállása, végezetül a hamut elásták. A lugosi kir. törvényszék a napokban tartott ülésében tárgyalta ezt az oláh népünknek szellemi világára különös fényt vető bűnügyet és Zimbrán Vazul, Brindán Mózes, Francz Vikentie, Rajku Vazul, Musztav-silla Péter vádiottakat, a kik biztosították a törvényszéket, hogy azóta a nyugalom helyre állott, sirrongálás vétsége miatt fejtenk két heti fogházra és ötven frt pénzbüntetésre ítélte.

— **Az öreg betyár gyilkossága.** A régi betyárvilág egy sokat emlegetett alakját, Csónka a Ferenczet, Rózsa Sándor czimboráját a Ráday statárium idejében 25 évi fogházra ítélték. Illaváról csak két éve szabadult ki az öreg betyár s azóta Szegeden halászokodott. A napokban Szlavoniában járt, s mikor hazajött, vele egyidejűleg érkezett a rendőrséghez is egy sürgöny, hogy Csónka egy horvátot meggyilkolt. Szekula a József rendőrbiztos, a város régi, érdemes tisztviselője legényeivel kiment az öreg Csónka lakására, s vallatni kezdte. Vallatás közben Csónka kést rántott elő s Szekulát agyon-szurta. A rendőrök erre neki estek az öreg betyárnak, kardjaival összekaszabolták s megköztözték. Mikor kérdezték, mért gyilkolta meg Szekulát, egész nyugodtan így válaszolt: — Mert elment az eszem. Különben rég kiérdemelttem már az akasztófát!

— **Hymen.** Fűlel József, a m. á. v. tisztviselője, ki lapunknak egyik legtehetségebb külmunkatársa, e hó 26-án esküszik örök hűséget Csattogányi János pozsonyi föld-birtokos leányának, Ada kisasszonynak. Tartós boldogságot kívánunk a szerelemszentelte frigynek.

— **Szabadságot bakák mulatsága.** Ujvidékről írják, hogy a fővárosban állomásozó 6-ik számú ujvideki gyalogezrednek sok ujonczát szabadságotlák, a kik aztán a váratlan szabadulás öröme nagy dárídót csaptak a vonaton. Egyszerre csak az egyiknek szemébe tünt a vészjelző, s azt is kivetítte, hogy ha meghuzza, hát a vonat megáll. Elmondta ezt a földfedezést társainak, a kik aztán biztatták, hogy huzza meg. A szabadságos baka nem sokat mőkázott, hanem nagyot rántott a Westinghouse-féken, a mire a rotozó vonat hirtelen megállott. Roppant zür-zavar keletkezett. Az első pillanatban mindenki vasuti szerencsétlenséget sejtett s a kalauzok ijedten szaladgáltak össze-vissza. Az öreg bakák nagyokat nevettek a markukba, különben pedig szépen meghuzódtak, mintha ők miről se tudnának. Vegre elindult a vonat s a bakák vérszemet kapva, újra megrántották a feket. Hanem ekkor az egyik kalauz észrevette őket s Ujvidékre érve Zabi Juon és Trivon Szelim tartalékosokat 10—10 forint pénzbírságra ítélték, amit megfizetni nem tudván, két napra hűvösre tettek őket a tréfajukért.

— **A kártyázás vége.** Nagy feltűnést keltő gyilkossági kiseret történt Nagy-Tereánián. Reinlein Adam odaváló módos gazda leszurta legif. Junker Györgyöt. Reinlein Junkerrel megelőzőleg a kaszinóban kártyázott. Játékközben összeszóalkoztak s a szővita oly hevessé fejlődött köztük, hogy Junker Reinleint becsületében érzékenyen megsértette, mire Reinlein látszólag felindulva távozott a kaszinóhelyiségből. Nemsokára rá, ugy este tíz óra felé, hagyta el a kaszinót Junker is, hogy haza menjen. Alig ért az utcára, mikor a sötétben előugrott Reinlein és zsepkését markolatig szurta Junker mellébe. Junker, kit a szurás szíve tájékan ért, vertől borítva eszméletlenül terült el a földön. Kesőbb észrevették s haza szállították családjához. Sebe életveszélyes és felgyógyulásához az orvosok alig tűznek reményt.

— **Oláh terrorizmus.** Aradról írják: Az oláh tanítóképző-intézetből az állami tanítóképző-intézetbe átlepett román ifjakat példátlan terrorizmussal igyekeznek arra kényszeríteni, hogy az oláh intézetbe visszatérjenek. A fiatal emberek szüleit a papok otthon az egyházból való kiátkozással fenyegetik. Az egyik tanulóknak az apját, mert magánygyben kért szabadságát tévedésből egy nappal megtoldotta, a papja felüg-

gesztette. A helybeli oláh tanárok az utcán kapacitálják az ifjakat. Közülük 3, apja fenyegetésére féltve visszament az oláh intézetbe, de előbb megjelent a magyar iskola igazgatójánál és bocsánatot kért e lépéséért.

Törvénytörések.

A nagybecskereki szocialisták. A nagybecskereki királyi törvénytörések folyó év május hó 16-án és 17-én tartotta meg végtárgyalását Eperjesi Antal és tizenhét társa ügyében, kik a Népszavának „Magyarország jogtalan népéhez” című cikkét terjesztették és ezért „osztály elleni izgatás” címén helyezték vád alá. A végtárgyalás alkalmával a vádlottakat lényegileg azon indokból mentették fel, mert a jelzett kiáltvány már a múlt év december havában jelent meg, mivel a cikk szerzője ellen megindított sajtóügyi eljárást megelőzte a nagybecskereki kir. ügyész dr. Orosdy Lajos által folytatott vizsgálat. Továbbá a vádlottak a szocializmus tanát nem ismerik, mert nincs igazolva a nemzetközi szocialista demokraták párttal való összeköttetésük és így képtelenek voltak felismerni a cikk terjesztésének tilalmas és veszedelmes voltát. A szegedi kir. ítélő tábla azonban, mint másodfokú fórum, arra való utalással, hogy a vádlottak nem hivatkozhatnak a törvény nem tudására, az első bíróság ítéletét feloldotta és ez ügyben a bizonyító anyagnak némely irányban való kiegészítése érdekében az új tárgyalást elrendelte. Így tehát nem sokára egy igen érdekes végtárgyalásnak lehet tanúja a nagybecskereki közönség, melyen a vádhatóságot ugyancsak dr. Orosdy Lajos kir. ügyész fogja képviselni.

Táviratok.

A király elutazása Zagrabból.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége tegnap este elutazván Zagrabból, Khuen-Héderváry horvát bánhoz legfelsőbb kéziratot intézett megköszönve a nagyszerű fogadtatást: „Ami lojalitásra, példás magatartásra, melyet — ugymond — nem zavarják meg az előfordult büntetendő esetek” örömmel fog visszaemlékezni. Ő felsége elutazásakor az utcák ki voltak világítva és az azokban hemzseggő sokaság határtalan lelkesedése kísérte a királyt egész a pályaudvarig. Ő felsége ma hajnalban Gödöllőre érkezett.

A miniszterek megérkezése.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Fejérváry Géza honvédelmi, Josipovich Imre horvát és Daniel Ernő kereskedelmi miniszterek ma reggel Zagrabból Budapestre érkeztek.

Az államtitkár választóinak.

Budapest, okt. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Plosz Sándor államtitkár, Baja város megválasztott országgyűlési képviselője ma d. u. 5 órakor a Continental szállodában a képviselői megbízó levelét adó küldöttség uszteletere fenyves ebédet adott, amelyen a házi gazdán kívül részt vettek: Erdélyi Sándor igazságügy miniszter, Podmaniczky Frigyes br., Perczel Béni a szab. elv. párt jegyzője, Láng Lajos és Bessenyei Ferencz orsz. gy. képviselők, Vojnits Istvan, Bács-Bodrog megye és Baja város főispánja, Szutrély Lipót a bajai szab. párt elnöke, és a küldöttség tagjai.

A zágrabi botrányok.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megbízható forrásból jelentik ma Zagrabból, hogy Bánffy miniszterelnök a zágrabi diákok és csöcselék botrányos cselekedeteiért a horvát bán előtt igen elítélőleg nyilatkozott.

Nevezetesen élesen megróttá a rendőrség indolenciáját. Maga a bán is sajnálatának és megbotrányozásának adott kifejezést a történetek felett, kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy a bűnösöket, kik ő felségének olt időzését oly tiszteletlenül megsértették, a törvény teljes szigorával fogja büntetni. Tudósítónk még arról is értesül, hogy a király teljesen informálva van a történetekről. Egyenes kérelmére a horváth bán referált neki a botrányokról és különösen midőn a magyar zászló elégetését hallotta ő felsége bosszusan mondogatta „Ez már igazán botrányos dolog

A bécsi lapok a horvát diákok tüntetéséről elítélőleg nyilatkoznak.

A horvát tüntetők büntetése.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zagrabból jelentik: A magyar zászlók elleni merénylőkkel szemben a kormány a legszigorubb intézkedéseket tette. Elfogatósi parancs adatott ki az összes zászlóvivők ellen, kik előleges rendőri vizsgálat után a törvénytörések átadandók. Eddig Radics kolompossal együtt öten elfogattak az egyetemi tanulók közül. A többi tettesek és résztvevők erélyesen nyomoztatnak. Az elfogottak vallomásaiból kitűnik, hogy a dugva megukkal hozott zászlót előbb szeszbe mártották s ezért tudták oly minimális idő alatt az elégetést eszközölni, hogy azt a rendőrség nem vette észre. A rendőrség félrevezetését elősegítette még, hogy az egyetemi zászlót a menet élén vive, a dolgot úgy tüntették fel, mintha ünnepi menetet rendeznének és az egyetemre vinnék zászlójukat. Amint neszet vette a rendőrség a merényletnek és a helyszínén megjelent, a tüntetés nyomát csak is a Jellasics szobor előtt levő égési folt jelezte. Különben, hogy a rendőrség elég szigoruan járt el a szeb zászló elleni tüntetésnél, mutatja az is, hogy egy vidéki káplánt, a ki a kődobók csoportjában volt, elfogott és még most is vizsgálati fogságban tartja. A diákok érdekében d. u. Folnegovics képviselő közbenjárt, de sikertelenül. A rendőrség tartja magát a kiadott parancshoz és senkit sem bocsájt szabadon míg a vizsgálat meg nem ejtődik és teljes ártatlanságuk ki nem derül. A rendőrség eddigi bizonyos fokig való tultapintatos eljárását menti a király ítlléte.

A kiállításról.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ezredéves kiállítás 123 palotászerű pavilonjával, amelyek közé nincsenek betudva a néprajzi kiállítás épületei, valamint a területén kívül eső állatkiállítási csarnokok, már annyira készül, hogy 15 kisebb magánpavilon kivételével nemcsak valamennyi épület építés alatt van, de a csarnokok legnagyobb része már tető alatt is van. A még meg nem kezdett magánpavilonok mind egészen aprók s a legnagyobb sincs száz négyzetméteres, úgy hogy ezeket a legközelebbi idő alatt fel fogják építeni. Összesen 118,674 négyzetméter terület van beépítve, 4,656,020 fnt költséggel. Nagyon valószínű azonban, hogy a csarnokok száma még kettővel megszorodik. Különösen a legnagyobbított iparcsarnok mutatkozik még mindig kicsinek az óriási mértékben bejelentett tárgyak elhelyezésére. A Hermina-uton most építik majd az állandó épületnek szánt egyemeletes rendőrkaszárnyát (istállóval és kantinnal) ahol a kiállítás rendőrségét fogják elhelyezni.

A montenegrói katonai-kola.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Certinjből jelentik: A katonai iskolát tegnap Podgoricában a fejedelmi család és a katonai méltóságok jelenlétében nagy ünnepélyességgel megnyitották.

Az osztálysorsjáték huzásai.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar osztálysorsjáték főbb nyereményei eddig: Kétezer koronát nyertek 37.536. és 99.442. szám. Négyezer koronát 54.960. és 36.217. Nyolcezer koronát 56.587. és 38.646. Tízezer koronát 34.898. szám.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Délig kétezer koronát nyert a 18244 és 38278. számú, ezret a 30362 négyvenezret pedig a tizenötezres számú sorsjegy.

A hitelrubelek.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról jelentik: A pénzügyminiszter hivatalosan valótlannak jelenti ki a hitelrubelek küszöbön álló kibocsájtásáról megjelent híreket.

A szultán népéhez

Budapest, okt. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szofiából telegrafálják: Konstantinápolyból ide érkezett hírek szerint, ott általánosan azt hiszik, hogy a szultán legközelebb proklamációt fog a birodalom népeihez intézni. A proklamáció, úgy vélik, hogy fel fogja tüntetni a haladást, melyet Törökország az ő uralkodásának ideje alatt elért és ki fogja emelni, hogy a szultán számít alattvalóinak támogatására, még pedig vállás és nemzetiség-különbség nélkül, a végből, hogy misszióját teljesen elérje. A szultán környezetében igen sokat várnak ilyen proklamáció hatásától, diplomáciai körökben azonban nem osztják a rózsás reményeket.

Oroszország Anglia ellen.

Budapest, október 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról jelentik: A Novosztii vezérezkivezén a konstantinápolyi eseményekről, kifejti, hogy Anglia, ha az eszélyes politika határát túllépi, igen könnyen provokálhatná az egyptomi kérdést, a vele járó összes következményekkel együtt. A cikk különben kifejti azt a reményét, hogy a porta még végre el fogja fogadni a hatalmak javaslatait Örményországot illetőleg, ellenkező esetben Francia-és Oroszországnak intézkednie kellene, nehogy Anglia Konstantinápoly előtt ugyanazt tegye, amit 1882-ben Alexandria előtt tett, a mikor tudniillik a város bombáztatását megkezdte. A cikk éle határozottan Anglia ellen irányul és meglehetősen jóakarattal nyilatkozik Törökországról. Különösen feltűnik pedig, hogy Oroszországgal együtt mindig Franciaországot is említi.

Nyiltér.*)

Grünbaum Vilmos

női-ruha-terme
Nagy-Becskereken.

Van szerencsém a tisztelt közönség figyelmét az őszi idényre beérkezett

selymek, kelmék és diszítéseim

dus választékára felhívni.

Műhelyem vezetését elsőrendű bécs erőre bízva, főtörekvésem oda irányuland, becses vevőim bizalmát és megelégedését ezentul is tegyább divatu, elegáns kivitelű toilettek szállítása által, jutányos árk mellett — kiérdemelni.

Készletli raktáromon nagy választékban gallérok, jaquettek, mindennemű szövet és selyembluzok, costumek, matinek, juponok kötenyek.

Teljes tisztelettel
Grünbaum Vilmos.

672—x.20

*) Az e rovat alatt közöltöket nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

VASUT-ÜGYEK.

Hirdetmény.
Szász-magyar vasuti kötelék.
(Szerbiából származó aszalt szilva és szilvaiz küldeményekre fennálló kivételes díjszabás érvényen kívül helyezése.)

Kapcsolatban a folyó évi „Vasuti és közlekedési közlöny” 93. számában 101437/C. II sz. a. foglalt közleménnyel köztudomásra hozzuk, hogy folyó évi november hó 15-én a 9. sz. kivételes díjszabás díjtételei (aszalt szilva és szilvaiz küldeményekre) teljesen, tehát a Szerbiából származó küldemények tekintetében is, érvényen kívül helyeztetnek.

Folyó évi november hó 16-ától tehát a Szerbiából származó aszalt szilva és szilvaiz küldeményekre is a 8. sz. kivételes díjszabás díjtételei fognak alkalmaztatni.

Budapest, 1895. szeptember 23-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többirészes vasutak nevében is.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Hirdetmény.

Alólírott községi előjáróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község mint testület tulajdonát képező vásárvámjog 3 évre azaz 1896., 1897., 1898. évekre árverés útján haszonbérbe adatni fog.

Kikiáltási ár 387 frt, az árverés f. év november hó 4-én reggeli 8 órakor Perlasz község tanácstermében tartatik meg.

Perlasz, 1895. október 15-én.

Ivánovits,
jegyző.

(811-3.1)

Miskov,
bíró.

4562. számhoz. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Dolova községben (Torontálmegye) építendő község ház körüli munkálatokra az anyagszállítást beleértve, a képviselő-testület megbízásából ezennel az ajánlati versenytárgyalás folyó hó 21-én d. e. 10 órájára kiíratik.

Az összes munkálatok és anyagok szakköltségvetésileg 31.165 frt 11 krra vannak előirányozva. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt községi irodánkban megtekinthetők.

Építészeti szakemberek, kik ezen építkezést elvállalni akarják, felhivatnak, miszerint kellően bélyegzett, zárt ajánlataikat, melyekhez bánatpénz gyanánt a kikiáltási árnak 5%-a vagyis 1.558 frt vagy kész pénzben vagy óvadékképes papirokban csatolandó, legkésőbb tenni határidőig alólírott község előjáróságához nyujtsák be. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dolova, 1895. évi október hó 6-án.

97-97

Községi előjáróság.

Torontái helyi érdekű vasutak részvénytársaság.

8578. szám.

Meghívó.

A torontái helyi érdekű vasutak részvénytársaság részvényeseinek folyó évi november hó 11-én délután 3 órakor Nagybecskerekén a megye székházában tartandó **rendkívüli közgyűlésre.**

NAPIREND:

1. A rendes közgyűlésen betöltetlen maradt tizenötödik igazgatósági tag választása.
  2. A m. kir. államvasutakkal átvitt hatáskörben megkötött díjszabási egyezmény bemutatása.
  3. Jelentés a zichyfalva—ngáj—dettai vonal tárgyában.
  4. Jelentés a vonalak saját üzemkezelésbe vétele tárgyában eddig tett intézkedésekről.
- Részvények a társaság pénztárán kívül Torontálmegye főpénztáránál is tehetők le.
Kelt Nagybecskerekén, 1895. október 16-án.

Az igazgatóság.

(812-1.1)

(Utánnymot nem díjaztatik.)

16. §.

A közgyűlésen minden tíz törzsrészvény és minden tizenöt elsőbbségi részvény birtokosát egy-egy szavazat illeti meg; szavazategyenlőség esetében pedig az elnök szavazata dönt. Több mint száz szavazat egy személyben nem egyesíthető.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt nyolcz nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határrnap előtt a társaságnál vagy az igazgatóság által a meghívási hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvétellel.

Az államkincstár, Pancsova város közönsége és Torontálmegye a társaság közgyűlésein szavazataikat a birtokukban lévő részvények arányában egy-egy megbízott által is gyakorolhatják, részvényeiket pedig letenni nem tartoznak.

Szálloda a „PEST VÁROSÁ”-hoz.

Van szerencsém a m. t. közönséggel tudatni, hogy vendéglőmben pénteken okt. 18-án

kitűnő

SZEVEDI HALPAPRIKÁS

lesz kapható, a mely minden más ilyenmü gastronomiai élvezetektől annyiban fog különbözni, a mennyiben nevezett halpaprikást ugyanama híres szakácsmester fogja elkészíteni, aki az 1873-iki világhiállításán Bécsben, az 1885-iki országos kiállításán Budapesten és a magyar csárdában az 1889-iki világtárlaton Parisban ebben mestersege által oly nagy hírnevre tett szert. Nevezett szakácsművész ezen kiállításokban működéséről szóló hiteles bizonyítványok tisztelettel alólírott nál betekintés céljából előfeküsznek.

Az estét Rác Gyula zenekarának kitűnő magyar nótái fogják betölteni.

Kitűnő italokról gondoskodva van.

Számos látogatást kérve vagyok

kiváló tisztelettel

WEILER NÁNDOR,

a „Pest város”-szálloda tulajdonosa.

(813-1.1)

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.